

ויגש

"נוהג כצאן יוסף": עבודת ה' בתוך הגלות

מבוסס על: לקוטי שיחות חלק כ"ה, שיחה א' לפרשת ויגש

- מדוע כל ישראל נקראים בשם "יוסף"? ומהו החילוק בין התוארים "ישראל" ו"יוסף"?
- 'רעב' גשמי, 'רעב' רוחני – איך יוסף מפרנס את כלל ישראל, עד היום, בגשמיות וברוחניות?
- עבודת ה' בתוך הגלות – גישת האבות, גישת השבטים וגישתה המיוחדת של יוסף.

הקדמה

בסוף הפרשה הקודמת, סיפרה לנו התורה איך בנימין הורד למצרים (זה היה התנאי כדי שיוסף ישחרר את שמעון), ואיך יוסף תכנן עוולה, שבנימין יגנוב הגביע האישי של יוסף. וכך בנימין הוכנס לבית הסוהר. בפרשתנו, יהודה ניגש ליוסף, כדי לפייס אותו – אבל גם לדבר איתו קשות¹, שישחרר את בנימין, מכיון שיהודה הבטיח (והתערב) לאביו שיחזיר לו את בנימין בריא ושלם. בנתיים, האחים עדיין לא יודעים שהם מדברים עם אחיהם יוסף, בכבודו ובעצמו. הם חושבים שמדברים עם ה'משנה-למלך' של מצרים. ואז, יוסף לא היה יכול יותר להתאפק, הוא התחיל לבכות וגילה לאָחיו: "אני יוסף! העוד אבי חי?". האחים נבהלו כל כך מתגלית זו, עד שלא יכלו לדבר. הם חששו שכעת הוא ינקום בהם על כל מה שעשו לו. יוסף הרגיש זאת, ומיד ניחם אותם, שאין להם להתעצב – מכיון שהקב"ה סידר את כל זאת². כעת, עליהם ללכת מהר לאביהם, לבשר לו שיוסף בנו חי, להביא אותו למצרים, ויוסף ידאג לפרנסת כל המשפחה! יעקב ירד גם הוא למצרים, ובזכותו פסק הרעב (בשנתו השנייה). יעקב חי י"ז שנותיו המובחרות במצרים, ואחרי פטירתו – הרעב שוב חזר. והיה זה שוב יוסף שטיפל בפרנסת אחיו – בתקופה של רעב. היום נלמד מפסוק 'קטן' בתהילים, איך יוסף פירנס את אחיו לא רק בגשמיות, אלא גם ברוחניות; ושבעצם, הוא הוריש לכלל ישראל תכונות נפלאות של שרידה ועוצמה – גם בזמן הגלות, וכפי שנבאר בארוכה בעז"ה.

הערה למוסר השיעור

שיחה זו מיוסדת על התועדות ש"פ חוקת תשמ"א (נמצאת במדור 'הוספות' של האתר). כדאי לעיין בה, ובפרט כדי להבין ההוראה למעשה של השיחה. ותן לחכם ויחכם עוד. לחביבותא דמילתא: שיחה זו נאמרה אחרי ניגון שהושר על הפסוק "רועה ישראל האזינה". כאן תמצאו וידאו של ניגון זה, כפי שהושר בהתועדות עם הרבי ביום כ' מרחשוון תשמ"ב: <https://goo.gl/xMKHDP>.

מקור 1

מדוע "כל ישראל נקראים על שם יוסף"?

בתהילים, ישנו מזמור שחובר³ על ידי אָפֶסֶף (ממשפחת קורח⁴), בו הוא מבקש כך מהקב"ה:

תהלים פ, ב: רעה ישראל האזינה, נהג כצאן יוסף, ישב הכְּרוּבִים הוֹפִיעָה.

הוא מבקש מהקב"ה שיאזין לעמו ישראל ויתגלה לפניו. מעניין לציין שבפסוק זה מיוחסים שני תוארים שונים לעמנו: "ישראל" ("רועה ישראל"), ו"יוסף" – שהקב"ה ניהל את חיי יוסף. מילא ההקשר של התואר "ישראל" עבור "עם ישראל" מובן היטב; אבל מהו ההקשר עם התואר "יוסף"? מדוע כל בני ישראל ייקראו לעולם על שם יוסף? הנה על כל מפרש רש"י:

רש"י: רעה ישראל... כל ישראל נקראים על שם יוסף, לפי שהוא פִּרְנָסָם וְכִלְכְּלָם בְּיַמֵּי הָרָעָב [כְּשֶׁרָכְשׁוּ תְבוּאָה אֶצְלוֹ לְפָנָי יִדְדָתָם לְמִצְרַיִם⁵, וְגַם כְּשֶׁחָזַר הָרָעָב אַחֲרֵי הַסִּתְּלָקוֹתָיו שֶׁל יַעֲקֹב⁶].

היינו, שבזה שבני ישראל ראו בשני פעמים שונות, שיוסף הוא המפרנס אותם בתקופה של רעב, בזה הוכח שקיומו של עם ישראל תלוי דווקא ביוסף. ולכן הם נקראו בתואר "יוסף", על שמו.

¹ וכפי שלמדנו בלקו"ש ח"י וירא ב' (שיחה בעיון תשע"ט), על שלשת סוגי ה"ויגש": למלחמה, לפיוס ולתפילה. עיי"ש.

² וכפי שלמדנו בלקו"ש ח"כ וישב א' (שיחה בעיון תשע"ט) על הטעם שהקב"ה סידר שיוסף ירד למצרים בתור "עבד" אחיו, כדי שהוא וכל בני ישראל יישארו תמיד מעל לשליטת מצרים. עיי"ש בהרחבה.

³ לקהל מתחיל: כל ספר התהלים נכתב כמובן ע"י דוד המלך. רוב מזמוריו חוברו ע"י דוד בעצמו, בהמשך לתלאות חייו, אבל חלק מהמזמורים חוברו במקורם על ידי אנשים אחרים, ובדרך כלל, שם המחבר מצויין בתחילת המזמור. (בגמרא ב"ב יד, ב ישנה רשימה של אנשים אלה: אדם הראשון, מלכיצדק, אברהם, משה, הימן, ידותון, אסף, ושלשה בני קורח).

⁴ תוספות קידושין לא, ב, ד"ה איסתייעא מילתא: ...לכך אמר אסף מזמור שהוא ממשפחת קרח.

⁵ ויגש מז, יב: וְיִכְלְכַל יוֹסֵף אֶת אֲבִיו וְאֶת אָחָיו וְאֶת כָּל בֵּית אָבִיו לְחֵם לְפִי הָטָף.

⁶ תוספתא סוטה י, ט: עד שלא ירד יעקב למצרים היה רעב שנתיים "כי זה שנתים הרעב וגו'", משירד מהו אומר? "הא לכם זרע וזרעתם את האדמה". אמר רבי יוסה: כיון שמת יעקב אבינו היה רעב ליושנו: שנאמר "ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם" – נאמר כאן כלכול ונאמר להלן כלכול, מה כלכול האמור כאן רעב אף כלכול האמור להלן רעב.

⁷ ויחי נ, כא: וְעַתָּה אֵל תִּירָאוּ אֲנֹכִי אֶכְלְכַל אֶתְכֶם וְאֶת טַפְכֶם וְיָנַחְם אֹתָם וְיִדְבַר עַל לִבָּם.

לקוטי שיחות: (א) מדוע יקראו בני ישראל תמיד על שם יוסף משום פְּעֵלָה מְסִימָת שְׁנַעְשֵׁתָה לְפָנַי שְׁנַיִם רְבוֹת, וּבְמִשְׁךְ תִּקְוֶפָה קִצְרָה בְּלִבְדִּי?
(ב) בְּמָה מְהִינָה הַעֲנִין שִׁיּוֹסֵף "פְּרָנָסָם וְכִלְכְּלָם בְּיַמֵּי הַרְעֵב" וְכֹת וּמַעֲלָה שֶׁל "כָּל יִשְׂרָאֵל", עַד אֲשֶׁר יִתְרוֹן זֶה מִשְׁפִּיעַ וּמְסִיעַ לְקִיּוֹם הַבְּקָשָׁה מֵאֵת הַקַּב"ה "הַאֲזִינָה .. הוֹפִיעָה"?

בקיצור: לא ענינו על השאלה הקודמת! אכן יוסף הוא צדיק חשוב מאוד, שהציל אותנו יותר מפעם אחת, אבל איך כל זה רלוונטי עבור יהודי בן ימינו - אחרי כל כך הרבה שנים? מדוע וכיצד כל יהודי יכול וצריך להרגיש עצמו קשור היום ליוסף, ועד כדי כך שיקרא "על שמו"?

מקור 2

יוסף מפרנס עם ישראל ברוחניות ובגשמיות

הביאור בכל זה, יובן בהקדים ביאור בשאלה יסודית: על איזה סוג של פרנסה מדובר כאן - על פרנסה גשמית או על פרנסה רוחנית?
דהנה, כשם שישנו מושג של רעב גשמי ללחם גשמי, כך ישנו גם מושג של רעב רוחני - צימאון הנשמה לרוחניות, וכדברי הנביא עמוס בנבואתו על ימות המשיח:

עמוס ח, יא: הִנֵּה יָמַי בָּאִים נְאֻם .. ה' וְהִשְׁלַחְתִּי רֶעֶב בְּאַרְצְךָ: לֹא רֶעֶב לֶלֶחֶם, וְלֹא צָמָא לַמַּיִם, כִּי אִם לְשִׁמְעַת אֶת דְּבַרִּי ה'.

ביסוד מושג זה, תורת החסידות מבארת כך את מהות פרנסתו של יוסף:

ע"פ תורת שמואל תרל"ו, תהלים פ': כָּל עֲנִין גְּשָׁמִי מִתְחִיל וְ"מִשְׁתַּלְשֵׁל" מִמְּקוֹרוֹ הַרוּחָנִי. וְלָכֵן, עֲנִין פְּלִפְלִית יוֹסֵף אֵינְנָה רַק בְּגִשְׁמִיּוֹת, כִּי הִיא נּוֹבַעַת מִזֶּה שְׁגָם בְּרוּחָנִיּוֹת, יוֹסֵף הוּא הַמְּכַלְכֵּל כָּל י"ב הַשָּׁבָטִים בְּיַמֵּי הַרְעֵב בְּרוּחָנִיּוֹת - בְּתִקְוֶפָה וּמִצָּב שֶׁל הָעֵלֶם וְהַסֵּתֶר, שֶׁבּוֹ אֵין הָאֱלֻקוֹת מְאִירָה בְּגִלּוּי.

כעת מתחילים להבין מעלתו המיוחדת של יוסף: הוא אינו רק ה"דוד העשיר מאמריקה" שנותן למשפחתו כל צרכיהם הגשמיים - הוא פשוט משתף איתם כוח רוחני מיוחד שהקב"ה העניק לו:

לקוטי שיחות: יוסף השריש והחדיר לבית ישראל בפנימיותם (פְּרָנָסָם⁸) מְמַעְלוֹתָיו וּמֵן הַתְּכוּנוֹת הַמְּיֻחָדוֹת וְהַנְּעֻלוֹת שֶׁלוֹ, שֶׁבְּאִמְצָעוֹתָיו אֲפֻשֶׁר לְהַתְגַּבֵּר עַל הַ"רְעֵב". וְלָכֵן נִקְרָאִים יִשְׂרָאֵל - עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת - בְּשֵׁם יוֹסֵף.

ביוגרפיה - תורת שמואל:

סדרת ספרים של מאמרי הרבי מהר"ש (הרביעי בשושלת רבותינו נשיאנו). נולד ביום ב' אייר בשנת 5594 (1834) בעיירה ליובאוויטש, רוסיה.

מקור 3

מזמור זה קשור למצב בני ישראל בזמן הגלות

עפ"י יובן ההקשר ליוסף דווקא במזמור זה. דהנה, על מהות הבקשה מזמור זה, מבאר רש"י כך:

רש"י תהלים שם: ...רַמְזוּ לָהֶם בּוֹ שֶׁלֹּשׁ גְּלוּיּוֹת⁹ וְהַתְּפַלֵּל עֲלֵיהֶם. שֶׁהָרִי נֶאֱמַר בְּמִזְמוֹר זֶה שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים "הַשִּׁבְיָנוּ, הָאֵר פָּנִיד וְנִשְׁעָה".

היינו שישנה כאן בקשה מיוחדת, הקשורה למצבם של בני ישראל בזמן הגלות דווקא¹⁰.

בקשה זו קשורה במיוחד עם יוסף דווקא: אמנם, בתחילת מזמור זה מוזכרת מעלת עם ישראל בגלותם מצד התואר "ישראל" ("רועה ישראל האזינה"), אבל בהמשך הפסוק מוזכרת דרגה עוד יותר נעלית - מעלת עם ישראל מצד התואר "יוסף" ("נוהג כצאן יוסף"):

לקוטי שיחות: זְכוּתָם הָעֵקְרִית שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּעַת גְּלוּתָם - קְשׁוּרָה לְיוֹסֵף, אֲשֶׁר "פְּרָנָסָם וְכִלְכְּלָם בְּיַמֵּי הַרְעֵב". וְזֹאת אֵף יוֹתֵר מְאֻשֶׁר מְעֻלָּתָם כִּי "יִשְׂרָאֵל" - "רֹעֵה יִשְׂרָאֵל הַאֲזִינָה".

וכפי שנבאר בעז"ה בהמשך, מהותם הרוחנית של התוארים "ישראל" ו"יוסף", והוראותיהם.

⁸ מלשון "מזון ופרנסה" - היינו שכוח זה של יוסף נעשה חדור בפנימיותם של עם ישראל, בדיוק כמו שהלחם הגשמי נעשה "דם ובשר כבשרו" של האדם.

⁹ בדרך אפשר: אם שואלים: הרי בדרך כלל מדובר על ארבע גלויות (מצרים, אשור, בבל, אדום)! אולי יש לומר שאסף השמים כאן את גלות מצרים, מכיון שבתקופתו היא הרי כבר עברה מזמן (הוא היה ממשפחת קורח). אמנם, ראה באלשיך על מזמור זה, שמצא דרך כדי לספור בפסוקי מזמור זה ארבע גלויות. אכן, רש"י הזכיר בדווקא שלשה גלויות. ויש לעיין.

¹⁰ ראה גם ברד"ק על מזמור זה: "זוה המזמור נאמר על זה הגלות".

והביאור בכלל זה: דהנה בתורת החסידות, מבוארת מעלתו המיוחדת של יוסף לעומת שאר אחיו:

ע"פ תורת חיים ויחי קה, ב: השבטים היו "רועי צאן", מנתקים מענייני העולם, העלולים להפריעם בעבודת ה'. וכן - עבודתו של רועה הצאן אינה דורשת עמל וטרחה מרבה.
ואלו יוסף היה עסוק בענייני העולם - תחלה בבית פוטיפר, וכן לאחר מכן בבית הסהר, ובדאי בהיותו משנה למלך - תפקיד הרוך בטרדות מרבות; אך למרות כל זאת, לא בלבדו אותו כל הטרדות הללו בעבודת ה', ונשאר קשור בדבקות מחלטת לאלקות.

ומזה מובנת הגדרת החילוק בין מהות העבודה הרוחנית של יוסף לעומת שאר אחיו:

לקוטי שיחות: אצל השבטים האחרים, דבקותם בה' נעשתה בהתבודדות ובנתוק מענייני העולם - ומוכן, שבאופן כזה של עבודה, הרי מצב של גלות ושהיה תחת שלטון של זר, סותרים ומפריעים לדבקות בה'. דוקא בדרך של יוסף, שאף בהיותו טרוד בענייני העולם נשאר בדבקותו המחלטת בה', נתן להתגבר על מצב של גלות.

על פי הנ"ל, מובן היטב מדוע משייכים מצבם ועבודתם של בני ישראל בגלותם, לעבודתו של יוסף בגלותו בארץ מצרים. כעת נבאר מעלתו המיוחדת של יוסף - גם לגבי אביו יעקב ושאר האבות!

ביוגרפיה - תורת חיים:

סדרת מאמרים על התורה (בראשית, שמות) שנאמרו ע"י האדמו"ר האמצעי (השני בשושלת רבותינו נשיאנו). נולד בט' כסלו בשנת 5534 (1773).

הערה למוסר השיעור

להבנת המשך השיעור, חשוב מאוד לציין נקודה זו: שגם כשיוסף היה משנה למלך, הוא היה עדיין בגלות, הוא נתון למרותו של פרעה, ועסוק היטב בענייני העולם. וכדלקמן.

ובהקדים, שמבין כל השבטים, יוסף היה זה שהכי קשור ליעקב אביו. וכדברי המדרש הידועים:

בראשית רבה פד, ו: "אלה תולדות יעקב: יוסף" (וישב לו, ב): כל מה שארע לזה - ארע לזה... מה זה אחיו שונא אותו אף זה אחיו שונאים אותו... זה לווהו מלאכים וזה לווהו מלאכים¹¹...

והנה, מבואר בתורת החסידות שחידושו של יעקב לעומת אברהם ויצחק קודמיו, היה בכך:

ע"פ לקוטי תורה ואתחנן ה, א: החדוש של יעקב לגבי שאר האבות הוא מדת האמת, שבה לא יתכנו שנויים, סטייה או הפסקה¹². ולכן הוא נשאר באותו תקף, בכל המצבים, ללא שום שנוי, ואפלו בגלות אצל לבן וכדומה.

דווקא יעקב היה יכול להישאר תמיד "אותו בן אדם", לא משנה באיזה מצב הקב"ה מכניס אותו. ועל ידי זה, הוא זכה לדבר שלא זכו בו קודמיו: כל בניו, ללא יוצא מן הכלל, נשארו בדרך התורה. ובכל זאת, ישנו חילוק מהותי בין סגנון העבודה של יעקב לסגנון העבודה של בנו, יוסף:

לקוטי שיחות: יש הבדל מהותי בין "גלות" יעקב ל"גלות" יוסף: (א) אצל יעקב, שעבודו התבטא רק בעבודתו עבור לבן כפועל, ולא כעבד. (ב) גם בהיותו בגלות, היה רועה צאן ולא היה שקוע בענייני העולם. אלא שהשבטים היו רועי צאן כדי לפרש מן העולם, בעוד האבות היו מרוממים בעצם מענייני העולם. ולכן, גם כאשר יעקב יורד לגלות, הוא מבדל ונעלה ממנה, הוא שולט על שרו של עשו, וגם כשירד למצרים - הוא המבדל את פרעה¹³ - עד שפרעה יכיר שפרנסת המצרים באמצעות הנילוס, תלויה בברכתו של יעקב.

יעקב - היה יכול להיות פיזית בגלות, ובו בזמן להיות למעלה ממנה - היא לא נוגעת כלל בו.

סיפור להמחשת העניין: (היום יום י"ח טבת)

בהיות הצמח צדק ילד ולמד את הכתוב "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה", תירגם לו מורו - על פי פירוש בעל הטורים - שיעקב אבינו חי את שבע עשרה שנותיו הטובות במצרים. כשבא הביתה מהחדר שאל את זקנו אדמו"ר הזקן: הייתכן שיעקב אבינו, בחיר האבות, היו מבחר שנות חייו י"ז שנה שגר בארץ מצרים "ערות הארץ"?

¹¹ וממשיך המדרש שם ומביא כו"כ נקודות שוות ביניהם: שניהם נולדו מהולים, שניהם אדם הייתה עקרה, שניהם אחיהם ביקש להרגם, שניהם יצאו לחוצה לארץ כדי לישא אשה, שניהם הולידו בנים בחוצה לארץ, שניהם נחטו - ועוד...

¹² ראה גם בתניא פרק יג: כי הנה מדת אמת היא מדתו של יעקב, הנקרא בריח התיכון המבריש מן הקצה אל הקצה, מרום המעלות ומדרגות עד סוף כל דרגין... ואין לה שיעור למעלה עד רום המעלות.

¹³ רש"י ויגש מז, י: ויבך יעקב [את פרעה]. ומה ברכה ברכו? שיעלה גילוס לרגליו, לפי שאין ארץ מצרים שותה מי גשמים אלא גילוס עולה ומשקה, ומברכתו של יעקב ואילך היה פרעה בא על גילוס והוא עולה לקראתו ומשקה את הארץ.

ויענהו אדמו"ר הזקן: "כתיב 'ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה', ואיתא במדרש - ומובא ברש"י - אמר ר' נחמיה להתקין לו בית תלמוד, שתהא שם תורה ושיהיו השבטים הוגים בתורה. להורות לפניו גשנה - כשלומדים תורה מתקרבין לקב"ה וגם מצרים נהיית 'ויחי'. [ובמילים אחרות: יעקב מתעלה מלכתחילה מהגלות, על ידי לימוד התורה].

מקור 6

מעלת עבודתו של יוסף בתוך הגלות, לעומת אביו יעקב

עפ"ז תובן היטב מעלתו של יוסף לגבי אביו יעקב, והוראותיה לכל יהודי, בכל הדורות:

לקוטי שיחות: גם בְּמִצְבַּ שֶׁל יְרֵדָה לְגָלוּת, כְּשֶׁהִיָּה נִתּוֹן לְשִׁלְיִטַּת פּוֹטִיפָר אוּ פְרָעָה, יוֹסֵף נִשְׁאַר בְּדַבְּקוֹת מְחֻלָּט בְּאַלְקוֹת. וְלָכֵן, כּוּחוֹ שֶׁל כָּל יְהוּדֵי הַתְּגָבֵר עַל הַגָּלוּת - שְׁאַצֵּל כָּל יְהוּדֵי קִיַּמַּת גָּלוּת כְּפִשׁוּטָה, תַּחַת שְׁלִיטַת הַגּוֹיִים וְכוּ' - נוֹבֵעַ בְּעֶקֶר מִיּוֹסֵף, בְּכַח שֶׁהִחְדִּיר וְהִשְׁפִּיעַ לְכָל הַשְּׂבָטִים, וְלִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם, עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת.

מידת האמת של יעקב פועלת היכולת לשרוד את הגלות, בהיותו למעלה ממנה; מידתו של יוסף פועלת היכולת לשרוד הגלות, בהיותו מונח בתוכה, ולהישאר בכל זאת קשור בכל מאוּדו להקב"ה! זהו חידוש מיוחד, המדבר לכל יהודי בעולם: גם כשהוא נמצא בתוך תוכה של הגלות, הוא יכול עדיין להישאר קשור להקב"ה, ועד כדי הפיכת 'גלות' זו ל'גאולה' (ראה מסגרת בצד העמוד).

מקור 7

הוראה: "ישראל" - בקשת יהודי להתעלות מן הגלות, "יוסף" - להפוך אותה

על פי זה יובן סדר הבקשות מהקב"ה, הנמצאות במזמור התהלים עליו ביססנו את השיעור:

לקוטי שיחות: סֵדֶר הַבְּקָשׁוֹת בְּמִזְמוֹר: (א) כְּשֶׁיְהוּדִים מִתְפַּלְלִים לְהַגְאֵל הַגָּלוּת - מְצַיְנִים תַּחֲלָה מַעֲלָתוֹ שֶׁל כָּל יְהוּדֵי כְּ"יִשְׂרָאֵל" - שֶׁלְכָל יְהוּדֵי נִתְּנָה מַעֲלָה זוּ בִּירְשָׁה מִיַּעֲקֹב, שֶׁמִּצַּד פְּנִימִיּוֹת נִפְשׁוֹ הוּא "שָׂר" עַל עֲנִינֵי הַגָּלוּת, וְלָכֵן דּוֹרְשִׁים "הַאֲזִינָה".

(ב) לְאַחַר מִכֵּן, מְצַיְנִים הַמַּעֲלָה הַגְּבוּהָה בְּיוֹתֵר - "נִהְיָ כְּצֵאֵן יוֹסֵף" - אֲשֶׁר אֶפְלוּ בְּמִצְבַּ שִׁיְהוּדִים שְׂרוּיִים בְּתוֹךְ הַחֲשֵׁךְ וְהַעֲלָם וְהַהֶסְתֵּר שֶׁל הַגָּלוּת, אֵינן נִפְגְּמָת דְּבִקּוּתָם בָּהּ; וְהֵם נִשְׁאַרִים שְׁלָמִים בְּיְהוּדוּתָם וְכוּ'.

וְעַל יְדֵי כֵּן מְכַנְּסִים הַ"אַלֶּף" בְּתוֹךְ הַגָּלוּת עֲצֻמָּה, וְהוֹפְכִים הַ"גּוֹלָה" עֲצֻמָּה לְ"גְאוּלָּה" נְצִיחִית¹⁴.

פיזית בגלות, ובו בזמן להיות למעלה ממנה - היא לא נוגעת כלל וכלל בו.

הוראת השיחה: (מבוסס על התוועדות המקור, ש"פ חוקת תשמ"א אות כ"ב - עיי"ש בארוכה)

[בנוסף להוראה מעצם הביאור בשיחה: שיהודי יכול וצריך להיות מקושר להקב"ה גם בזמן שהוא מונח בתוך הגלות (ראה מסגרת בצד העמוד), ישנה עוד הוראה כללית:]

יהודי צריך להיות "משביר בר"! לא להיסגר מן העולם, מכיון שכשהוא נסגר מן העולם, הוא מסגיר עצמו מיהודי אחר הנמצא בעולם, ואשר היה יכול להשפיע עליו!

ואם יאמר האומר: "אשלח משהו שיעשה זאת במקומי" ... אומרים לו: משה רבינו לא שלח אנשים אחרים במקומו, הוא בעצמו הלך "לראות בסבלותם" של עם ישראל!

וכשם שיוסף נתן "לחם לפי הטף", שהוא התאים עצמו לסוג האוכל שכל אחד ואחד צריך, כך צריכים אנו להתאים עצמנו לצרכיו המיוחדים של כל יהודי ויהודי.

והדבר קשור במיוחד לדורנו זה, ששמו הראשון של נשיא הדור הוא "יוסף", שגם הוא "פירנס וכלכל את בני ישראל" (והתאים עצמו לצרכיהם), בגשמיות וברוחניות, בימים של חושך כפול ומכופל דעקבתא דמשיחא.

ולכן, גם אלו שעדיין לא התחילו באופן העבודה של "יוסף", עליהם להתחיל בכך, ועי"ז נזכה לגאולה האמיתית והשלימה, על ידי משיח צדקנו, תיכף ומיד ממש.

תכל'ס: מהי מעלת יוסף?

בכמה הערות בשיחה זו, מציין הרבי ללקו"ש חכ"ה, וישב ט' כסלו אות ג', ושם מבואר באופן זה:

דהנה, ישנם שלשה סוגים של יציאה מגלות (כולל גלות פרטית מבעיות):

(א) ה"שבטים": פדייה מן האויב על ידי מלחמה עקובה מדם - נלחמים לגמרי בגשמיות העולם, מתנתקים ממנה. אלא, שבמלחמה כמו במלחמה - ישנן תוצאות שליליות... [דוגמא מהחיים: נלחמים עם משהו בכל הכוח, ומנצחים אותו, אבל ברור ש'משיארים נוצות' בקרב הזה].

(ב) "יעקב": פדייה בשלום - מתוך התעלמות מולחטת מן האויב, מן העולם: פשוט נמצאים למעלה ממנו. אלא שבאופן זה, האויב אינו משתנה.

[דוגמא מהחיים: משהו מפריע לך, ואתה מחליט שאתה 'לא סופר אותו כלל'. יהיה לך אולי מרגוע נפשי, אבל הבעיה לא נפתרה, האויב עדיין אויב].

(ג) "יוסף": פדייה בשלום - מתוך התלבשות באויב, במקומו ומדינתו, ובד בבד פועלים עליו עד שנהפך לאוהב - הגלות מתהפכת לגאולה!

[דוגמא מהחיים: משהו עובר בעיה, הנוגעת לו. והוא מחליט להתלבש בבעיה זו, לראות מהו המסר של הקב"ה בתוכה. הרבה פעמים, רואים שאותו הדבר שחשבו שהיה בעיה, היה בעצם - הברכה הכי גדולה!]

(הדוגמאות הנ"ל נלקחו מן הרצאה של הרב י"י יעקובסון שיחי').

¹⁴ כמבואר בארוכה בתניא פל"ז, ש'תכלית השלימות הזה של ימות המשיח ותחיית המתים... תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות, כי הגורם שכר המצוה היא המצוה בעצמה".
במילים אחרות: כדי לצאת מהגלות, איננו צריכים לברוח לעולם חדש - צריך פשוט להכניס את ה"אלף", את הקב"ה בתוכה, להאיר את הגלות, עד שה'גולה' עצמה נהפכת ל'גאולה'.